Anul V. Lugoj, Sâmbătă 11/24 Iunie 1905 Nr. 66

Redacţia şi Administraţia:
Strada Timişorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local şi comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL“ Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază.

Scrisori nefrancate se refuză.

DRAPELUL

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

APARE:
MARŢI, JOI şi SÂMBATĂ.

Preţul de abonament:

Pentru **Monarchie**: pe 1 lună 1 cor. pe 3 luni 3 cor. pe 6 luni 6 cor., pe anul întreg 12 cor.; pentru **România şi statele uniunei postale**: 20 franci pe an.

INSERŢIUNILE
se acordează conform tarifului.

Un număr singuratic 10 bani.

Proprietar-editor: **Dr. Valeriu Branisce.**

Redactor responzabil: **Dr. Corneliu Jurca.**

Lugoj, 11/24 Iunie 1905.

Mercuri, la 21 Iunie st. n., ziua cunoscută în călindar ca solstiţiu, dela care se datează începutul oficial al verii şi pe care vechii şolomonari au botezat-o aşă, căci credeau, că soarele călător se opreşte în calea sa, ca apucând pe alta să ne scadă zilele şi lungească nopţile, zi de care leagă meteorologii vechi şi noui mari furtuni, a fost de astădată *zi furtunoasă şi critică de primul rang pentru constituţionalismul în Ungaria.*

Evenimentele de importanţă istorică ale acestei zile critice le aducem la alt loc al ziarului nostru. Aici ţinem să facem numai unele reflexii ca privitori — deşi interesaţi — dar nepreocupaţi, fără de a încercà însă a face în acest moment prognoza viitorului, deşi coincidenţa calendaristică pare a ne impune comparaţia, că în ziua aceasta critică pentru continuitatea regimului constituţional în Ungaria a ajuns şi şovinismul dominant la . . . solstiţiu.

Ori cari vor fi — astăzi încă incalculabilele — consecvenţe ale evenimentelor dietale de Mercuri, un lucru pare cert, anume că dela restabilirea constituţionalismului încoace încă nici odată nu şi-a dat şovinismul aşà în petec, ca de astădată!

Să lăsăm la o parte toate scenériile arangeate cu plan şi socoteală în şedinţa de Mercuri şi să scoatem la iveală numai simburele lor!

Suveranitatea politică a ţerii se constitue în Ungaria din doi factori, anume din Coroană şi legislaţiune şi orice politică de guvernament eficace a ţerii se bazează pe deplina conglăsuire a acestor doi factori.

Chestiune mai greu de rezolvat este, dacă sunt aceşti doi factori pe deplin coordinaţi, ori sunt în unele privinţe într'un raport de subordinaţiune. Nu încercăm de a rezolvà această chestiune, dar ţinem să constatăm două fapte incontestabile şi anume: Până acum orice iniţiativă a legislaţiunei a trebuit să fie prealabil sancţionată de Coroană, ceeace înseamnă că corpurile legiuitoare nu aveau drept de iniţiativă şi că prin urmare acest factor al suveranităţii eră în un raport oarecare de dependenţă faţă de primul factor, adecă faţă de Coroană. Acesta este un fapt incontestabil, iar al doilea fapt este, că din nici o dispoziţiune legală şi nici din practica constituţională de până acum a Ungariei nu urmează, că legislaţiunea ar fi un factor superior Coroanei şi că prin urmare Coroana ar fi datoare a se supune necondiţionat voinţei legislaţiunei. Coroanei revine doar dreptul nelimitat de a negà simplamente sancţiunea nu numai unei iniţiative parlamentare, ci chiar şi legilor votate gata de legislaţie!

Deşi sunt ambele aceste fapte incontestabile, nu voim noi — cari stăm pe baze democratice — să tragem concluzii despre un raport de subordinaţiune al legislaţiunei faţă de Coroană, lăsăm chestiunea spre lămurire definitivă altor factori, dar nu putem pe baza teoriilor şi practicei de până acum la nici un caz admite cea mai nouă doctrină a şovinismului, că Coroana trebue să se supună necondiţionat voinţei legislaţiunei. În cel mai bun caz pentru şovinism avem deci de a face cu doi factori pe deplin coordinaţi.

Între cesti doi factori ai suveranităţii s'a ivit după alegerile din Ianuarie un conflict, încât până acum nu au putut cădeà de acord asupra unei politice de guvernament, care să formeze baza de acţiune a noului guvern.

Au decurs tratative peste tratative, dar rezultat ca'n palmă. O dificultate şi chiar anomalie erà, că frânele ţerii erau în mâna guvernului demisionat şi lipsit de majoritatea parlamentară. Maj. Sa a întârziat cu absolvarea definitivă a acestui guvern din simplul motiv, că din sinul majorităţii noui parlamentare nu s'a cristalizat încă un program de guvernament acceptabil de Coroană.

Mult timp nu a putut însă dăinuì această anomalie, pentrucă de o parte guvernul căzut erà cu mânile legate, ear de altă parte noua majoritate parlamentară reproşà tocmai guvernului căzut, că pune beţe în roate acţiunei de descurcare.

În situaţia aceasta critică trebuià să caute Maj. Sa un expedient şi dupăce nu mai puteà ţineà în fruntea afacerilor publice un guvern parlamentar căzut şi nu puteà numì — în lipsa unui program de guvernament stabilit în deplin acord de ambii factori constituţionali — nici un nou guvern parlamentar din sinul majorităţii, nu a putut face Maj. Sa altceva decât să numească un guvern neparlamentar, dar constituţional, cu marşruta legată, de a girà de o parte afacerile curente indispenzabile ale ţerii, ear de altă parte a lămurì situaţia în direcţia creeării condiţiunilor absolut necesare pentru chemarea la putere a unui guvern parlamentar, care dispune de încrederea majorităţii dietale.

Tendenţa aceasta loială şi pe deplin constituţională a Monarhului a fost în cel mai lămurit mod manifestată în autograful cătră Fejérváry, care conţine cea mai deplină recunoaştere — cum nu s'a făcut niciodată până acum — a legislaţiunei ca factor cardinal al suveranităţii.

Autograful acesta este un câştig enorm pentru recunoaşterea legislaţiunei ca factor coordinat cu Coroana în Ungaria.

Şi în faţa acestui mare succes şi în faţa extremei lealităţi a Coroanei faţă de legislaţiune au răspuns şoviniştii, cari stăpânesc astăzi dieta, cu un... refuz, pe cât de nemotivat pe atât de nepolitic.

Prin acest refuz s'a creeat o situaţie incalculabilă în consecvenţe şi totodată şi-a dat şovinismul în petec, ca nici odată până acum. Probă că pleiada de mari bărbaţi de stat ai Ungariei din epoca restabilirii constituţiunei a rămas fără sucrescenţă. Pigmei şi saltimbanci conduc astăzi destinele acestei ţeri nefericite.

În preseara evenimentelor de Miercuri pare a fi pronunţat contele Tisza o sentenţă protetică când a zis, «că este un adevăr trist istoric, că Maghiarii nu pot suportà multă vreme o soarte norocoasă, căci tocmai atunci, când ar puteà progresà liniştit pe bază sigură, apucă pe căi piezişe seduşi de licurici seducători»!

Aceasta este în ediţiune şovinistă istoria Ţiganilor, cari şi-au mâncat biserica!

FOITA „DRAPELULUI“.

Petrea Străinul.

— Novelă —

De Mihail Sadoveanu.

(2)

Îi vine să-l sărute. Dar apoi se gândeşte, se apropie de sanie şi scoate şipul cu rachiu din fân, de supt cergă.

«Poftiţi înnuntru, părinte...»

Înlăuntru, un foc mare ardeà în mijlocul stânei. Trei oameni stăteau în jur. Unul tinăr, băetan, se sculă, când văzù pe popă întrând; al doilea, un moşneag, baciul, rămase liniştit la locul lui şi zise îndesat:

«Bine ai venit, părinte, sărutăm dreapta!

— Bună-vremea! zise preotul întrând; ce vreme, ce vreme! par'că-i în iad!

— Adevărat ca'n iad, părinte!» răspunse baciul.

Al treilea om, care sta jos, lângă foc, părea o momâie[12]).

Erà mic de stat, cu faţa zbârcită, pe care zbuciumări şi dureri cumplite lăsaseră semne adânci. Sta în capul oaselor[13]), nemişcat. Părù că nici nu băgă în seamă întrarea popei; se uità cu luare-aminte la foc, ochii negri luceau neclintiţi.

«Poftim, şezi, părinte!» grăì Neculai Axinte şi puse lângă popă un budăiu[14]), cu fundul în sus.

Popa se simţià încălzit de o voe bună şi de o bucurie ciudată. Puse şipul alături şi începù să tragă încet ţurţurii din barbă.

«Poate rătăcesc de patru ceasuri prin viscol, oameni buni! zise el, oftând. Bine c'am dat de oameni. Trebue să fie târziu!

— Da' de unde, părinte? răspunse baciul bătrân; de-abià a înserat; nu de mult s'au culcat oile...

— Aşi, ce vorbeşti, moşule! Dar de când umblu eu rătăcind şi de când aud eu urlând lupii. Pot să zic, că am avut mare noroc... Am pornit dela Dealul-Lung, cu fân... Ce-i? o palmă de loc, şi iaca, m'am rătăcit! Cu noaptea nu te poţi pune. Mare cumpănă[15]) erà să trag. Mulţămesc lui Dumnezeu, că m'a adus la lumină, între oameni... Cum te chiamă pe dumneata, moşule?

— Pe mine? Gheorghe Baciu, părinte... Îs baciu de vre-o patruzeci de ani. Aici, la Blăgeni, îs de ast'primăvară. Ne-a apucat, iaca, iarna, cu nepusă-masă. S'a pus pe nins şi dă-i şi dă-i! Mă tem să nu ne astupe aici, cu tot cu oi.

— Nu te teme, moş Gheorghe, zise părintele Miron, mulţămit; mare-i unul Dumnezeu! Dar flăcăul ista, cine-i?

— Un nepot de-al meu, părinte».

Focul întindeà limbi mari, roşii şi împrăştià o căldură, care te frigeà; pe la spate, dinspre uşă, se furişau suflările aspre ale viscolului. Popa îşi desgheţase barba cât mătura, acum se uscà de umezeală şi îşi încălzià mânile, cu ochii la omul, care stăteà nemişcat, ca o momâe.

Baciul Gheorghe zise:

«Aista-i un biet om nevoiaş; a căzut, sub sară, la uşa stânei, mort de trudă şi flămând ca un câne. Dumnezeu ştie de unde vine! De încălzit, s'a încălzit, dar de mâncare n'avem ce-i da, vai de capul nostru! De-acù în ziuă, dac'a sta viscolul să poată răzbate nepotu-meu Vasile în sat, s'aducă ceva de îmbucat. Iaca, aşà stă, nu spune nimica, se uită la foc şi se gândeşte. Cu mare greu a rostit câteva vorbe: Spune că-l chiamă Petre şi că-i pribeag, vine din toată lumea. Trebue să fie vre-un biet om peste care au trecut grele valuri. Dumnezeu ştie!»

Străinul nu făceà nici o mişcare; ochii lui negri şi adânci ţintiau focul. De supt căciula neagră curgeau plete cărunte, încâlcite; mustăţile şi barba, sălbatece, erau şi ele presărate de fire albe; obrazul îi erà încreţit şi dureros. Erà îmbrăcat cu un suman cenuşiu şi încălţat cu opinci nerase de porc; alături zăceà un ciomag mare de corn, tovarăş de pribegie. Toată înfăţişarea îi erà jalnică; dar mai cu seamă ochii, adânci şi trişti, vorbeau de cumplita suferinţă a pribeagului.

«Vai de viaţa lui! zise iar baciul Gheorghe, coborînd glasul; cine ştie de unde vine! cine ştie de ce rătăceşte! Întâiu mi-s'a părut că-i nebun, dar nu-i nebun, e un biet om flămând şi însetat, un biet drumeţ de care mila nu s'apropie; cânii bat la el în sate, gardurile îl înspină...»

Baciul oftă şi dădù din cap, apoi căzù şi el pe gânduri. Un răstimp mare toţi tăcură.

Afară, în câmpii, se bociau cu durere vânturile. Se auziau, când şi când, tălănci murmurând încet afară, în perdeà, şi behăituri dulci şi duioase de oi.

O clipă bocetele vântului încetară;

[12]) momâe = ciuhă, spărietoare de paseri.

[13]) a stà în capul oaselor = a şedeà.

[14]) budăiu = putină, (cadă) mică.

[15]) cumpănă = primejdie.

Vot de neîncredere guvernului în Casa Magnaţilor. Mercuri după ameazi s'a prezentat guvernul Fejérváry şi în Casa Magnaţilor. Casa Magnaţilor a luat la cunoştinţă numirea guvernului, dar a declarat, că nu are încredere în guvern. Propunerea de a se votă neîncredere guvernului a făcut-o contele Aurel Dessewffy.

Rezistenţa pasivă. Congregaţia de Marţi a comitatului Pestei a primit unanim următoarea propunere subscrisă de Kossuth şi alţi 17 membri ai congregaţiei: 1) Congregaţia protestează solemn contra oricărui sistem de guvernament, care e gata să guverneze ţeara chiar şi contra voinţei dietei; care remâne la locul seu chiar primind vot de neîncredere; care voeşte să dispună de averea şi venitele ţerii cu toate că dieta opreşte direct aceasta. 2) Unui astfel de guvern nu-i pune la dispoziţie dări şi recruţi. 3) Opreşte pe funcţionarii comitatenşi, orăşeneşti şi comunali de a sprijini astfel de guvernare şi mai ales le interzice a da ajutor la strângerea dărilor nevotate şi la asentarea recruţilor nevotaţi. 4) Pentru ori-ce nedreptăţi, ce le-ar suferì oficianţii în urma procedurei lor legale, comitetul le va oferì deplină satisfacţie.

Congregaţia comitatului Zemplén a decis în aceeaşi zi şi unanim, că nu respectă ordonanţele ilegale ale guvernului, nu încaseză dările şi nu asenteză recruţii.

Planurile lui Bánffy. În situaţia politică extrem de încordată a dat anză la multe comentări un articol publicat în foaia lui Bánffy «Pesti Hirlap», articol care culmineză într'acolo, ca partidele coaliate şi în deosebi partidul kossuthist din dietă să renunţe deocamdată la limba maghiară de comandă în armată şi să insiste pe lângă celelalte pretenziuni naţionale, cari sunt de mai mare şi imediat folos pentru ţeară. Astfel în prima linie să se lupte pentru teritoriul vamal independent, care în ultima consecvenţă va aduce cu sine separaţiunea armatei şi va conduce la formarea armatei independente. Prin întroducerea teritoriului vamal independent toate trebuinţele părţii ungare a armatei comune vor fi procurate în Ungaria, atât productele brute, cât şi cele industriale pentru aghiustarea armatei. Astfel chiar dacă noi (= Maghiarii) am renunţă la armata independentă maghiară, ar pretinde-o Austriacii în cazul etablării teritoriului vamal independent, la care avem drept, clar definit, recunoscut chiar de Regele. Descurcarea trebue deci căutată pe acest teren şi nu pe terenul limbei în armată, în privinţa căreia putem să fim îndestuliţi deocamdată cu maghiarizarea limbei de regiment şi cu validitarea limbei statului pe terenul civil, adecă pe terenul administraţiei şi instrucţiunei, precum şi la stabilirea dreptului de alegător. Dacă viitorul guvern constituţional va lucrà serios pentru validitarea limbei maghiare pe aceste terene, atunci mai târziu va pătrunde victorios în armată limba de stat maghiară.

Mandatul dela Beiuş. Curia a început Mercuri să pertracteze petiţia prezentată de aderenţii lui Barta Ferencz contra mandatului lui Ioan Butean, ales deputat la Beiuş cu majoritate de 435 voturi. Alegerea e atacată pentru mituiri şi tractaţie cu mâncare şi beutură. Curia încă n'a adus deciziune.

Dieta din Budapesta.

Şedinţa de Mercuri a fost una din cele mai memorabile. A fost primul caz, că dieta n'a voit să asculte imediat autograful regal despre ajurnarea dietei, ci numai după pertractarea şi luarea la cunoştinţă a autografului de numire a guvernului.

Prezentarea guvernului Fejérváry.

După rezolvarea formalităţilor întră în sala de şedinţe noul guvern. E primit cu «mizerabil», «ticălos». Noul ministru president Fejérváry prezintă autograful regal despre numirea noului guvern. Autograful se citeşte.

Fejérváry comunică apoi dietei, că guvernul cel nou stă afară de partide şi e de scurtă durată. Acest guvern are să vină în coatingere cu partidele şi să conlucre într'acolo, ca să devină posibilă numirea unui guvern din sinul majorităţii. Arată urmările dezastroase economice ale stării de «ex-lex». Poporul cere lucru şi pâne... (Iuliu Endrey: «Şi comandă maghiară».) Baron Fejérváry: Mai necesară e pânea! Arată urmările «ex-lex»-ului asupra familiilor rezerviştilor suplinitori, cari vor trebuì să fie chemaţi sub drapel, dacă nu se pot face la timp asentările. Prezintă mai multe proecte de legi: despre investiţiuni, despre indemnitatea bugetară, despre stabilirea şi oferirea numărului normal de recruţi, etc. etc. şi o propunere: despre alegerea comisiunei pentru stabilirea cuotei.

Autograful despre ajurnarea dietei.

Fejérváry anunţă, că a sosit un nou autograf regal şi cere să se citească imediat.

Presidentul Justh declară că până nu se va pertractà şi luà la cunoştinţă autograful regal prim, nu se poate cetì al doilea.

Premierul Fejérváry arată, că uzul secular este, că autograful regal imediat trebue să fie cetit.

Fostul premier Tisza sprijineşte punctul de vedere al lui Fejérváry şi cu aceea, că stima omagială faţă de Regele pretinde cetirea imediată a autografului regal.

Contele Iuliu Andrássy încă cere cetirea autografului p. î.

Baronul Fejérváry cere din nou cetirea autografului.

Presidentul Justh pune chestiunea la vot şi dieta decide că nu doreşte să asculte autograful al doilea, până nu se ia la cunoştinţă autograful regal prim.

Premierul baron Fejérváry declară, că procedura dietei e contra principiilor constituţionale seculare şi declară, că guvernul îşi părăseşte locul. (Ministrii se depărtează din sală).

Vot de neîncredere guvernului.

Dep. Fr. Kossuth prezintă în numele coaliţiei o moţiune, prin care propune, ca dieta să ia cu stimă omagială la cunoştinţă autograful p. î., dar guvernului să-i voteze neîncredere, pentrucă acest guvern e neparlamentar şi prin urmare neconstituţional. În Ungaria poate există numai ministeriu responzabil parlamentar. Guvernul Fejérváry însă n'are rădăcină, n'are partid, deci dieta nu poate aveà încredere în el.

Declaraţiunea deputaţilor naţionalişti.

În numele deputaţilor naţionalişti dep. Aurel Novacu declară următoarele:

Partidul naţionalist din dietă nu are încredere în noul guvern. Nu avem încredere faţă de guvern mai întâiu pentrucă acesta nu e guvern parlamentar. Nu avem încredere mai ales pentrucă declaraţiunea guvernului nu ofere nici un razim pentru speranţa, că doreşte să fie pregătitorul unei astfel de situaţiuni în adevăr constituţionale, pentru care partea preponderantă a populaţiunei patriei noastre — durere — înzadar însetează de peste jumătate de secol, — înzadar însetează după egalitatea de drept şi după constituţionalismul nefalzificat bazat pe adevărata libertate. În deplină conştienţă, că realizarea programului partidelor coaliate în majoritate nu numai nu va promovà desvoltarea iubirei frăţeşti şi a bunei înţelegeri între popoarele patriei, — contra cărui interes al ţerii şi aşà a păcătuit mult sistemul de guvernament al partidului liberal, — ci din contră va cauzà adâncă amărăciune la naţionalităţile inecesar atacate în interesele lor cele mai sfinte de rassă: partidul naţionalist din ţeară primeşte cu adânc regret ruperea vieţii constituţionale, care are consecvenţe incalculabile, şi cu îngrijorare teme ţeara, patria, de sguduirile fatale şi de pagubele ce vor urmà, pe cari le aduce cu sine continuarea direcţiunei şoviniste potenţate până la extrem. Declarăm mai departe, că suntem gata a apără contra tuturor atacurilor adevăratul constituţionalism, care nu stă nici în serviciul domniei de rassă, nici de clase, nici de partid.

Tisza propune neîncredere.

Dep. Stefan Tisza prezintă în numele partidului «liberal» moţiunea, că dieta nu sprijineşte guvernul actual imparlamentar, nu are încredere în el şi ţine neclintit la transacţia din 1867 şi la politica lui Deák, care a restabilit şi a susţinut bunaînţelegere între naţiune şi rege.

Presidentul Justh pune la vot moţiunile prezentate şi dieta primeşte moţiunea lui Kossuth.

Autograful despre ajurnarea dietei.

Se citeşte autograful p. î., prin care *dieta e ajurnată până în 15 Septembrie n.* (Sgomot mare).

Rezistenţa pasivă.

Dep. baron Desideriu Bánffy prezintă o moţiune, care conţine următoarele:

Dieta declară de anticonstituţională ajurnarea dietei, în urmare declară de anticonstituţională remânerea ministeriului în oficiu şi guvernarea lui mai departe. Dieta enunţă, că faţă de un astfel de guvern neconstituţional trebue validitată în modul cel mai sever teza cardinală a constituţiunei Ungariei, conform căreia *nu-i permis a incassà dări nevotate de dietă şi nu-i permis a asentà recruţi.* Întregirea contingentului militar prin *chemarea la arme a rezerviştilor suplinitori* sau prin *reţinerea în armată a soldaţilor activi peste timpul de serviciu, încă e oprită şi ilegală.* Dieta decide, că guvernul actual nu poate îndeplinì agendele ce-i incumbă unui ministeriu constituţional în jurul încheerei contractelor comerciale cu statele străine, ba nici pertractări nu poate începe pentru încheerea contractelor comerciale. Deciziunea Regelui, prin care stabileşte cuota, încă nu o va considerà de legală şi valabilă, prin urmare: *comite vătămare de constituţie acel guvern, care licuidează orice sumă din cassa statului pentru acoperirea cheltuelilor comune cu Austria.* Dacă guvernul totuşi ar îndeplinì aceste fapte oprite, dieta face atenţi pe toţi membrii guvernului asupra consecvenţelor materiale şi de drept penal, împreunate cu faptele ilegale. *Dieta aşteaptă dela comitate, că nu vor sprijinì guvernul anticonstituţional.*

Dep. Stefan Rakovszky sprijineşte moţiunea lui Bánffy.

Dep. Bertalan Török şi Stefan Huszágh (liberali) declară, că nu sprijinesc guvernul şi consideră ajurnarea dietei de anticonstituţională, dar moţiunea lui Bánffy n'o votează.

Dep. socialist Wilhelm Mezőfi declară, că Viena n'are să conteze la sprijinul socialdemocraţilor.

Moţiunea lui Bánffy se primeşte. Presidentul declara, că dieta e ajurnată.

CRIZA.

După evenimentele ne mai pomenite din şedinţa memorabilă de Mercuri a dietei, s'a ţinut în aceeaşi zi consiliu de miniştri şi guvernul Fejérváry — deşì a primit vot de neîncredere dela ambele corpuri legiuitoare — a hotărît că nu'şi va da demisiunea.

În aceiaşi zi au ţinut conferenţe toate partidele dietale, precum şi comitetul executiv al coaliţiei. Partidul kossuthist a hotărît că va continuà lupta în ţeară: în congregaţiile comitatense şi prin adunări poporale, ear hotărîrea dietei, prin care e oprit guvernul a încassà contribuţie, a asentà recruţi, a încheià contracte comerciale cu statele străine, a stabilì cuota, etc., o respândeşte în toată ţeara «în stratele largi ale naţiunei».

Comitetul executiv al coaliţiei a decis, că rămâne în permanenţă pe tot timpul ajurnării dietei, urmăreşte cu atenţiune constantă guvernarea ţerii, o controlează şi ţine în evidenţă eventualele gravamine ce se vor ivì în urma guvernării anticonstituţionale. Provoacă pe membrii partidelor din coaliţie, ca să ţină în cercurile lor dări de seamă şi adunări poporale în comitate.

Partidul «liberal» a primit următoarea propunere a lui Tisza: «Partidul liberal, fiind convins, că după publicarea rescriptului regal de ajurnare dieta nu mai poate pertractà şi nu mai poate aduce deciziuni, ear eventualele deciziuni ale dietei ajurnate sunt ilegale şi nevalabile, — după cetirea rescriptului regal imediat s'a depărtat din şedinţa de azi a dietei. A făcut-o aceasta din stima obligată faţă de dreptul legal de ajurnare al Maj. Sale, dar declară, că ajurnarea dietei în astfel de timp, când guverna-

---

se făcù linişte în văzduh, şi'n tăcerea adâncă se auzì deodată un oftat prelung şi greu.

«Oftează!» murmură baciul, ca trezit din somn.

Popa zise cu jumătate de glas:

«Să-i dăm ceva să mănânce; am eu merinde în sanie. Om mâncà şi noi, că frigul ista te stoarce de comedie!

— Ţi-a fi pomană, părinte!...» răspunse baciul.

Preotul eşì afară, întovărăşit de Neculai şi se întoarse, aducând două pâni, o legătură şi câteva căciulii[16]) de usturoiu.

«Iacă, aici în legătură am brânză, zise el; usturoiu am iar; pâne tot aşà; sare ne mai trebue.

— Sare avem noi, vorbì baciul.

— Apoi să facem ce-om face! zise popa punând mâna pe garafă[17]); să gustăm întâiu de ici câte o leacă, ca să ne mai înviorăm. Să vă văd sănătoşi!»

Popa trase un gât bun întâiu; apoi garafa trecù la ceilalţi. Neculai o aşezà cu deasila în mâna omului tăcut. Străinul o luă, o puse la gură şi sorbì lung-lung, apoi o întinse, fără să se uite la ea.

Începură să îmbuce. La a treia înghiţitură, necunoscutul oftă iar, cu o durere sălbatecă.

«De unde vii?», întrebă deodată popa.

Străinul nu răspunse deocamdată; după un răstimp, zise rar:

«Din lumea lui Dumnezeu! N'am sat, n'am casă, n'am pe nimeni...»

Glasul îi erà răguşit şi slab, de abià se înţelegeà. După aceste câteva vorbe, tăcù, — apoi începù să înghită mâncarea — cu lăcomie şi cu grabă; se oprià câte o leacă şi gemeà, nu oftà, apoi reîncepeà. Ochii îi ardeau, faţa i-se încreţise mai tare, arătând grelele suferinţi ale trecutului. Popa, uimit şi înduioşat, tăceà; îi puneà dinainte pâne şi brânză şi-l cinstià des cu rachiu.

Deodată, necunoscutul zise:

«De trei zile umblu ca un câne, nemâncat...» Privirile-i luciau; băutura se suià la cap şi-i aduceà gust de vorbă. Apoi iar începù: «Ai zis bine, moşule: m'au rupt cânii şi m'au sfăşiat spinii. Dumnezeu ştie de unde vin! Un om amărît şi fără de noroc...» Începù din nou să mănânce; mai trase un gât din rachiul părintelui Miron şi vorbì iar, întunecos: «Într'o lună n'am vorbit cât am vorbit în ia-sară!»

După ce sfârşì tot ce aveà dinainte, oftă şi rămase nemişcat, gânditor, ţintind focul cu ochii lui negri. O suflare gheţoasă de vânt pătrunse bubuind în stână şi abătù flacările focului. Murmură, clătinând capul:

«Mult m'au bătut şi m'au spulberat vânturile!»

(Va urmà)

[16]) căciulie = ciapa (bulbul) usturoiului (aiului), compus din mai mulţi căţei.

[17]) garafă = carafă, sticlă cu gât strâmt şi pântece mare.

rea se îndeplineşte fără indemnitate bugetară votată, o consideră de contrară parlamentarismului şi prin urmare partidul liberal stă departe de acest fapt (= ajurnarea dietei) al guvernului, îl desaprobă, refuză orice solidaritate cu acesta şi respinge cu indignaţiune acuzele nebazate contrare acestor enunţiaţiuni».

Invitare.

Avem onorul a învită pe On. membri ai «*Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român*», aparţinători *Despărţământului Lugoj*, la

Adunarea generală anuală,

care va aveà loc *Duminecă la 12/25 Iunie* 1905 la *orele 11 din zi* în localităţile *Casinei române* din loc.

La ordinea zilei este:

1) Raportul secretarului.

2) Participarea Despărţământului la expoziţia ce o aranjează Asociaţiunea la Sibiiu cu ocaziunea inaugurării muzeului naţional.

3) Alegerea a 2 delegaţi pentru adunarea generală a Asociaţiunei ce se va ţineà la Sibiiu.

4) Reconstruirea comitetului Despărţământului.

5) Dizertaţiune.

6) Eventuale propuneri, prezentate din partea membrilor.

Lugoj 5/18 Iunie 1905.

Secretar: Dr. Valeriu Branisce. *Director:* Corneliu Diaconovici.

Informaţiuni.

Părechea regală română la Viena. Mercuri dimineaţa au sosit la Viena regele Carol şi regina Elisabeta ai României, împreună cu suitele lor, venind dela înmormântarea principelui Leopold de Hohenzollern. Întru întimpinarea părechei regale române au eşit: Maj. Sa Împăratul şi Regele nostru, ministrul român la Viena cu întreg personalul, etc. Majestatea Sa Împăratul şi Regele nostru a sărutat pe obraz atât pe Regele, cât şi pe Regina. Părechea regală română a descins în palatul imperial. Înainte de ameazi Împăratul Francisc Iosif I a primit pe Regele Carol în audienţă. La orele 3 d. m. Regele Carol a primit în audienţă pe ambasadorul german contele Wedel şi pe ambasadorul rus prinţul Urussow. Regina Elisabeta a depus în cripta familiară împărătească o cunună pe sarcofagul împărătesei Elisabeta. Seara la orele 6 s'a dat o masă în sala de marmoră a palatului. La masă au luat parte: părechea regală română cu suita sa, dignitarii superiori austriaci de Curte şi ministrul austro-ungar de externe contele Goluchowski. Joi a. m. familia regală română a plecat acasă la Sinaia.

Aniversarea naşterii lui Timoteiu Cipariu. La Rusalii a serbătorit cu multă demnitate desp. Blaj al «Asociaţiunei» aniversarea a 100 ani dela naşterea distinsului savant român Timoteiu Cipariu. Acest despărţământ şi-a ţinut la Rusalii adunarea generală la Pănade, locul natal al lui Cipariu. S'a aranjat o frumoasă expoziţie de ţesături de casă. Dl profesor Dr. I. Raţiu a împărţit mai multe exemplare din noul seu studiu «Timoteiu Cipariu — viaţa şi activitatea lui». La parastasul pentru Cipariu a rostit dl I. F. Negruţiu predică comemorativă. Dl prof. Alex. Ciura a ţinut o conferenţă despre viaţa şi activitatea lui Cipariu.

† Văduva Rosalia Peştean născ. Pârvu şi-a dat blândul seu suflet în mânile Creatorului Joi în 9/22 Iunie a. c. la orele 5 d. m. în etate de 39 ani. Înmormântarea se va săvârşì azi Sâmbătă în 11/24 Iunie d. m. din casa proprie, Lugoj strada Andrei Nr. 4. Fie-i ţărina uşoară şi memoria binecuvântată!

Congresul „Ligei culturale“. La Rusalii s'a ţinut la Bucureşti congresul Ligei culturale, la care congres s'a constituit biroul Ligei, alegându-se president dl Petre Grădişteanu, vicepresidenţi dnii general Budişteanu, I. T. Cheţianu, colonel Teişeanu şi Klein. Presidentul Grădişteanu ţine un discurs avântat, zicând că scopul Ligei este de a susţineà unitatea culturală a Românilor de pretutindeni prin limbă şi prin conservarea simţului naţional. Speră că sub guvernul actual va obţineà recunoaşterea Ligei de persoană morală. Se prezintă apoi raportul secretarului şi al cenzorului. Din raportul cestui din urmă vedem, că averea Ligei dispune de un capital de 65.796 l. şi că — durere — averea Ligei s'a micşorat în ultimul an cu 7.696 lei 40 bani. Rapoartele au fost primite. Începându-se în fine discuţia despre activitatea Ligei în trecut şi în viitor, dl I. T. Cheţianu (Craiova) zice că principala preocupare a Ligei trebue să fie starea fraţilor de peste munţi, căci acolo e adevărata fortăreaţă a naţionalismului. Dl Stefănescu asemenea zice, că datorinţa Ligei e a sprijinì nizuinţele de cultură ale Românilor ardeleni, cari au contribuit aşă de mult la renaşterea naţionalismului şi a căror situaţie naţională e cu adevărat periclitată. După încheerea discuţiei congresul adresează depeşi de omagiu regelui şi prinţului moştenitor şi decide ca Liga să ia parte la expoziţia naţională ce se va aranjà în 1906 la Bucureşti.

Regele Daniei grav bolnav. Regele Cristian al Daniei s'a bolnăvit grav. Starea bătrânului rege e foarte îngrijitoare.

Nouă bancă românească. La Băseşti se înfiinţează o bancă românească sub firma «Codreana». Acţiile sunt dejà subscrise.

Român transilvănean care cutrieră pământul pe jos. La 17 Martie a plecat din Sofia pe jos Românul transilvănean Mano Lacu şi la 17 Iunie n. a sosit la Serajewo în Bosnia. Dânsul are de gând să cutriere toată lumea pe jos în 7 ani. Nu şi-a luat cu sine decât o traistă, un băţ şi 3 bănuţi (fileri). Pe unde ajunge, vinde cărţi postale ilustrate (portretul seu) şi trăeşte din banii ce-i câştigă pe această cale. Pe mâna stângă poartă tricolorul românesc, bulgăresc şi sârbesc, adecă al ţerilor prin cari a trecut până acum. Pe pălărie poartă o panglică cu inscripţia «Le touriste Mano Lacho, Roumain de Transylvanie».

Alegeri de deputaţi. În cercul Kőbölkut, devenit vacant, a fost ales deputat Nicolae Szemere, candidatul coaliţiei dietale. — La Târgu-Mureşului a fost ales deputat kossuthistul Dr. Sebess Dénes.

Emigrarea în săptămâna trecută. În săptămâna trecută au sosit la New-York *3535 ungureni* şi anume 952 Maghiari, 1519 Slovaci, 600 Şvabi, 390 Croaţi şi *74 Români*. Dintre emigraţii români 5 s'au aşezat în statul New-York, 14 în Pennsylvania, 48 în Ohio şi 7 în New-Yersey.

Masacrele în Macedonia. Conform datelor statistice oficiale bandele bulgare au ucis în ultimele 24 luni 640 creştini şi au rănit 111.

Promovarea industriei naţionale române. Fabricanţii din România de piei au hotărît să înfiinţeze un cartel şi un birou central pentru a vinde numai încălţăminte fabricate în ţeară. Tariful vamal nou român, care întră în vigoare la 1 Martie 1906, ridică vama de import pentru tălpile de ghete dela 1 franc la 1 franc 50 centime, astfel că noul cartel dă o lovitură simţitoare industriei austro-ungare şi germane de piei şi încălţăminte.

Întrunire agricolă. La învitarea fruntaşilor comunei Dobârca comitetul central al «Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu» va ţineà Duminecă la 2 Iulie n. c. în această comună o întrunire agricolă, la care se va vorbì despre cultura viilor, a pomilor şi a albinelor, cum şi despre însemnătatea însoţirilor de credit sătesti sistem «Raiffeisen».

Cutremure noui în Skutari. Cutremurele de pământ în Skutari se repetă zi de zi, dar nu mai sunt aşă de violente, ca cel din 1 Iunie, când cam 200 oameni au fost îngropaţi în ruine şi oraşul s'a dărimat aproape total. În urma deselor cutremure dealurile din apropiere au luat alte forme. Afară de cutremur, a bântuit în împrejurimea oraşului un ciclon uriaş, care a dărimat case, a scos pomi din rădăcină şi a nimicit recolta.

Călduri mari în New-York. La New-York au fost zilele trecute călduri aşà de mari, încât mulţi au murit de insolaţie. Pe strade sute de oameni au căzut leşinaţi şi au fost duşi în spital. Termometrul arătà 104 grade Fahrenheit (40 grade Celsius) în umbră.

Ruga parohiei române gr.-cat. din Lugoj se va ţineà mâne d. m. în curtea casei parohiale rom. gr.-cat. Începutul la orele 4. Preţul de întrare: după plac.

Maghiarizări de nume. Mateiu Haţegan din Rozsahegy şi-a maghiarizat numele în Hátszegi, Ioan Maruşan din Târgu-Mureşului şi fiii sei minoreni Maria şi Roza şi-au maghiarizat numele în Marosi.

Goana după avere. În America şi mai ales în New-York e aşà de mare pofta de îmbogăţire, încât oamenii nici nu se odihnesc destul, ci lucrează fără întrerupere, ca să câştige cât de mulţi bani. Din cauza muncei neîntrerupte mulţi au contractat boale de inimă şi au murit. Astfel săptămâna trecută au murit în New-York 125 oameni de boală de inimă. Dar nu numai boale de inimă, ci şi boale de stomac seceră tot mai multe victime în New-York. Căci oamenii lacomi după bani nici nu stau liniştit la masă, ca să-şi consume prânzul, ci mănâncă în pripă ceva şi apoi îşi continuă afacerile.

Noroc neaşteptat. O cusătoreasă săracă din Neutra a moştenit pe neaşteptate dela cumnatul seu Zoltan Germann din Érsek-ujvár 900 000 cor. şi vre-o 400 lozuri, din cari unele au fost trase de curând cu câştiguri mari, astfel că averea moştenită s'a urcat la 1½ milion coroane. Prin Neutra şi împrejurime lumea nu vorbeşte despre altceva, decât de norocul, de care a dat fără de veste cusătoreasa săracă.

Colera în Carbin. Dela Carbin telegrafează oficiul sanitar rus: «În Carbin bântue epidemia colerei. Situaţia e serioasă. La isbucnirea epidemiei se aflau în Carbin *26.000 răniţi şi bolnavi* în 21 spitale. Intendantura sanitară din Carbin cere urgent nou ajutor medical pentru înfrângerea colerei».

Mari furtuni în Germania. Vineri şi Sâmbătă săptămâna trecută s'au deslănţuit în Germania furtuni mari. În 62 locuri a trăsnit şi fulgerul a aprins 116 case, cari au ars până la pământ. Treizeci şi patru oameni au fost ucişi de fulger. Grindina a pricinuit pagube enorme în sămănături.

Fata unui milionar răpită. Un inginer, cu numele Ludovic Hanke, a făcut cunoştinţă cu fata de 17 ani a milionarului Bodavski din Berlin şi apoi a răpit-o şi au fugit amândoi la Budapesta. Aici au fost prinşi. Răpitorul a declarat, că a voit să ia fata de soţie, dar părinţii fetei n'au voit. Nu se ştie, cum se va descurcà această afacere senzaţională.

Atentat. Contra profesorului la gimnaziul real din Deva Moise Egyed a comis noaptea un individ, până acum necunoscut, atentat cu o materie explozivă, care a produs miros foarte neplăcut. Profesorul a leşinat şi dimineaţa a fost mort.

Măceluri înfiorătoare în Rusia. Din vina poliţiei s'au iscat la 16 Iunie n. în oraşul Iwanowo-Wosnesensk din Rusia bătăi sângeroase între muncitori şi Cazaci. Cazacii au puşcat asupra muncitorilor şi *au ucis 28 persoane*, între cari o fată tinără şi un copil de leagăn. Foarte mulţi au fost răniţi prin lovituri de nagaica, căci Cazacii au întrat în case, au târît pe oameni afară şi i-au bătut în mod crudel cu nagaica. Măcel tot aşà de fioros s'a întâmplat în oraşul Stawropol. Aici soldaţii au ucis *11 oameni* şi au rănit cam 40.

BIBLIOGRAFIE.

Am primit:

25 de ani din viaţa Reuniunii române de muzică din Sibiiu, de Mateiu Voileanu, asesor consistorial. Sibiiu, 1905. Volum elegant de 195 pagini, având următorul sumar: Prefaţă, I Afaceri de administraţie, II Tot înainte, III În serviciul scopurilor culturale şi de binefacere, IV Reuniunea afară de Sibiiu, V Ce am cântat în 25 de ani?, VI Mijloace noui spre cultivare, VII Membrii. Conţine şi portretele: Dr. Aurel Brote, George Dima, Iosif Popescu, Minerva Brote, Ana Moga, Maria Crişan, Maria Dima, Mateiu Voileanu, Timoteiu Popovici, Dr. Ioan Stroia, Hermann Kirchner, Dr. Vasile Bologa. Se poate comandà la librăria arhidiecezană, Sibiiu. Preţul 2 coroane.

*

Les Banques roumaines de Transylvanie et de Hongrie, par Constantin Popp, oficiant la «Albina» în Sibiiu. Bucarest 1905. Preţul 1 leu.

*

Die Bedeutung des Romänischen Elements im Völkerconcerte Europas. Von Einem wahren Patrioten. Arad 1905. Tipografia «Tribuna». Preţul 50 bani.

VARIETĂŢI.

Alcool care se mănâncă. Cetim în «Deşteptarea»: «Omul nu se satură nici odată de a găsì forme noui spre a-şi face rău. Nu erà destul, d. e., că mii de indivizi înghiţiau alcoolul sub toate formele lui lichide, ştiind totuşi teribilele consecuenţe. Iată, că acum s'a găsit mijlocul şi de a mâncà alcoolul. De câtva timp în Statele-Unite se consumă mult alcool în stare solidă sub formă de pezmeţi şi prăjituri. Alcoolul, care pătrunde în corp sub această formă, îşi păstrează toate proprietăţile sale rele; din această cauză autorităţile au organizat o adevărată cruciată contra fabricanţilor şi vânzătorilor acestor prăjituri primejdioase, fără să obţină totuşi mari rezultate. Şi ceeace este mai rău e, că obiceiul se întinde şi a invadat dejà în Anglia. La Manchester astăzi se vinde zăhar cristalizat (candel) care conţine aşà de mult alcool, încât ar îmbătà pe beţivul cel mai straşnic.

Cel mai bogat iaponez e baronul Shibusawa, mare comerciant în Tokio, care are avere de mai multe zeci de milioane. E director la 40 fabrici şi stă în legătură cu 140 societăţi comerciale. E unicul comerciant iaponez, care a primit titlu de nobleţă.

Cursul pieţei Lugoj.

Marfa	greutatea	coroane	bani
Grâu prima calitate	90	14	80
» de mijloc	85	14	40
Săcară prima calitate	80	14	60
» de mijloc	75	14	—
Orz prima calitate	80	14	60
» de mijloc	75	14	—
Ovăs prima calitate	45	14	80
» de mijloc	40	13	60
Cucuruz prima calitate	85	16	20
» de mijloc	85	15	60
» nou	10	—	—
Făină 0.	75	27	20
» prima	72	26	40
» albă	70	25	40
» brună	68	25	—
Orez	1-	40	—
Gris	80	32	—
Arpăcaş	70	36	—
Mazăre	90	40	—
Linte	85	60	—
Fasole	80	34	—
Mălaiu mărunt	70	—	—
Cartofi	—	9	—
Făn prima calitate	—	8	—
» de mijloc	—	9	—
Paie	—	3	—
Stejar	—	6	20
Cărbuni de peatră	—	4	40
» de Petroşeni	—	4	—
Oloiu de rapiţă	—	80	—
Lumini de stearină	—	80	—
» topite	—	—	—
Săpun	—	80	72
Carne de vită I. calitate	—	1	20
» » » II. »	—	1	12
Unsoare de porc	—	1	68
Sămânţă de chimin	—	84	—
Sare, bucăţi	—	22	—
Zăhar	—	92	—
Vin	—	80	—
Spirt I.	—	15	—
« II.	—	14	—

Fundatiunea Alexandru si Ana Nedelcu din Lugoj.

Concurs.

Comitetul parohial al bisericei gr. or. române din Lugoj, ca administrator al «Fundaţiunei Alexandru şi Ana Nedelcu», escrie pe baza punctului 2 lit. b) a testamentului fundatorilor, conform §§-lor 4—12 din statutele pentru administrarea fundaţiunii şi a punctului 2 lit. b) din literile fundaţionale un **Concurs pentru anul curent 1905 în scopul conferirei a unui premiu de 1000 coroane.**

Condiţiunile acestui concurs sunt:

1. Acest premiu se va împărţi însurăţeilor lipsiţi din comuna Lugoj, com. Caraş-Severin, cari sunt de naţionalitate români şi de religiunea gr. or. română, duc o viaţă nepătată şi dovedesc un trecut frumos şi dela cari e de aşteptat, că vor întemeiă o familie harnică şi onestă. Acest premiu de 1000 coroane se va împărţi unei părechi de economi.
2. La acest premiu pot concurà :

a) Căsătoriţii dela unul până la trei ani, adecă acele părechi căsătorite bisericeşte, dela a căror căsătorie până la ***1 Iulie 1905*** încă nu au trecut trei ani.

b) Tinerii încredinţaţi, adecă logodiţi bisericeşte.

3. Recurenţii au să dovedească :

a) că sunt născuţi din părinţi gr. or. români şi din Lugoj.

Aceasta să o dovedească cu cartea de botez a însuratului şi a soţiei sale, respective a mirelui şi miresei.

b) că recurenţii nu au fost pedepsiţi de judecătorie sau de administraţiune pentru atare abatere cât de mică şi respective că purtarea lor în toată privinţa a fost exemplară; acestea să le dovedească prin atestat dela antistia comunală.

c) că Dumineca şi în sărbători mai mari recurenţii au cercetat — cât se poate de regulat — biserica, că pe an s'au cuminecat odată, şi că moralitatea lor nu cade sub îndoială.

Aceasta să o dovedească prin atestatul parohului recurenţilor.

d) că ştiu scrie, ceti şi socotì atâta cât e neîncunjurat de lipsă pentru starea lor civilă.

Aceasta să o dovedească prin atestat parohial sau prin cercetări din partea comitetului parohial.

e) Logodiţii au să dovedească logodirea prin atestat parohial şi pot primì premiul numai dupăce s'au cununat.

Dacă atari logodiţi, cărora li-s'a votat premiul, nu s'au cununat până în ziua mai sus indicată, conferirea premiului îşi perde valoarea.

4. Întâmplându-se ca să fie concurenţi binemeritaţi şì din familia fundatorului «Nedelcu», atunci aceştia se vor luà în deosebită consideraţiune.
5. Cvitând premiaţii premiul au să facă făgăduinţa în cvită, că şi pe viitor se vor purtà bine şi vor fi credincioşi unul altuia şi bisericei gr. or. rom.

Se aşteaptă dela premiaţi, ca să vină la biserică în ziua parastasului celebrând pentru fundatori şi odată pe an să cerceteze capela din morminţi, ducând cu sine un buchet de flori sau o cunună de flori.

6. Recursele înzestrate cu cele mai sus prescrise, au să se adreseze către **comitetul parohial gr. or. rom. din Lugoj.** ca administrator al fundaţiunei «Alexandru şi Ana Nedelcu», la mâna presidentului aceluia **Dr. George Popoviciu**, protopresbiter în Lugoj.
7. Terminul pentru întrarea recurselor e ***15 Iulie 1905*** st. v. şi acele recurse, cari se vor prezentà după acest termin, nu se primesc la concurs.

Dat în şedinţa comitetului parohial al comunei bisericeşti gr. or. rom. din Lugoj ca administrator al fundaţiunei „Alexandru şi Ana Nedelcu“, ţinută la 5 Iunie st. v. 1905.

Dr. George Popovici, president. Mihail Gaspar, notar.

Nr. 127 (3—1)

„AGRICOLA“
hitelbank mint részvénytársaság
Lugoson

Meghivó

a Lugoson 1905 évi *julius hó 11-én d. u. 3 órakor* az intézet helyiségében tartandó

rendkivüli közgyülésre.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyülési jegyzőkönyv hitelesitésére kiküldendő két tag iránti előterjesztés.
2. Egy igazgatósági tag megválasztása.
3. Az intézeti főkönyvelőnek a czégjegyzési jogosultságra való megbizása.

Lugoson 1905 junius 22-én.

Az igazgatóság.

„AGRICOLA“
Bancă de credit ca societate pe acţii
Lugoj.

Convocare

la

adunarea generală extraordinară

care se va ţineà în Lugoj la *11 Iulie st. n. 1905* la 3 ore p. m. în localitatea institutului.

Obiecte de pertractat:

1. Exmiterea a doi membri pentru verificarea protocolului redigiat în adunarea generală.
2. Alegerea unui membru în direcţiune.
3. Concrederea primcontabilului cu signarea firmei per procura.

Lugoj în 22 Iunie 1905.

Nr 129 (1—1). **Direcţiunea.**

Aduc la cunoştinţă că mi-am deschis

Cancelarie advocaţială

în Lugoj, Strada Széchenyi, nr. 11.

Dr. Benö Sternheim
advocat.

Nr. 128 (4—1)

B. DÉNES, BUDAPESTA, VI, Váczi-körut 61.

Reprezentanţă generală şi magazin al fabricei imp. şi reg. priv. de *maşini şi motori «urmaşul lui Brauner & Klasek Ing.* **E. Plewa»**

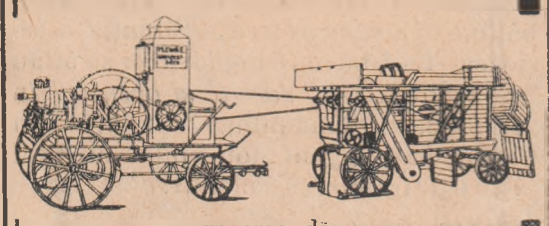

recomandă

MOTORI de 2—100 HP.

de *benzin, gaz şi aburi.*

Locomobile de benzin de 2—20 HP, stabilimente de gaz absorbitor în orice mărime. Cheltuelile de uzină 2—3 bani pe HP şi pe oră. **Preţuri eftine. Solviri favorabile.**

Catalogul preţurilor gratis.

Se caută reprezentanţi solizi în provincie. Nr. 66 (12—9)

Reclama

Reclama stabilă, efectuoasă şi practică este sufletul, factorul dătător de viaţă al fiecărei fabrici, întreprinderi şi afaceri comerciale. **Cum, unde şi când** poţi publică anunţuri mai cu efect, mai bine şi mai eftin, te poţi informà la

Expeditia de anunturi

Iulius Leopold

Budapesta, VII, Erzsébet-körut 54,

unde se poartă grije cu deosebită cunoştinţă specială în mod conştienţios, punctual şi eftin, de inserate şi reclame în toate foile din Budapesta, din provinţă şi din străinătate, precum şi în calendare.

Red. (x—17)

Preliminare de spese si planuri gratis.

Prima fabrică ungară excluziv privilegiată pentru lespezi mozaic de marmoră romană şi veneţiană, plăci de cement şi articoli de cement. Construcţii de cement şi beton:

Succesorul lui Petru Melocco
Carol Arnoul — Timişoara.

Filiala Lugoj, Şirul Deak, deocamdată la depozitul de material. Reprezentant Carol Ridval, arhitect.

Lespezi mozaic de marmoră romană şi veneţiană. Plăci de cement în 4—9 câmpuri, după model de heramită, pentru pavatul străzii şi curţii. Construcţii sistem Rabitz şi Monier. Mare depozit de ţevi ovale şi rotunde din beton comprimat. Stative pentru grajduri şi vite. Canalizare de oraşe şi pregătirea planurilor necesare. Scurgeri de apă pentru edificii publice şi industriale. Specialitate, acoperemânt costat ***„Concret“*** de beton înfierat, construcţia cea mai ieftină şi mai bună, patentată în toate statele civilizate. Fundamente pentru maşini. Scurgerea apei din pivniţe şi edificii umede. Acoperemînte şi petri artificiale cvadrate. Rezervoare de apă, putini de gaz aerian şi pentru stabilimente de băi. Prinderea apelor neregulate pentru scopuri industriale. Stavile, turbine, jilipuri şi poduri din beton comprimat de Portland după sistem propriu evaluat prin experienţă de ani îndelungaţi. Preţ-curent gratuit şi franco.

Nr. 126 (4—2).

Cărţi si reviste

Intrate la redacţia ziarului „Drapelul“.

Am primit:

Poezii, de Maria *Cioban*. Arad, 1905. Un volum de 80 pagini. Preţul 1 coroană.

Vasile Cârlova (1809—1831) studiu istoric-literar, de Dr. Ioan Raţiu, profesor în Blaj. Blaj 1905. Tipografia seminariului arhidiecezan. Un volum elegant, 73 pagini. Preţul 1 coroană. Se poate comandà la autor în Blaj.

Dreptul de alegător la alegerea deputaţilor dietali, de Dr. Romul Boilă, candidat de advocat. Blaj 1905. Preţul 50 bani + 10 bani porto postal. Se poate comandà la tipografia seminariului arhidiecezan din Blaj sau la autor în Blaj.

Cel mai bun cosmetic!

Indispenzabil pentru dame!

Frumseţa femeei

se poate câştigà, perfecţionà şi susţinea prin cea mai excelentă şi cea mai sigură, chemic curată, neconţinând nici argint viu (hidrargir) nici plumb, de tot inofenzivă, de căpătat în ori-ce farmacie, droguerie şi parfumerie

CREMA
MARGARETA
a lui FÖLDES

Această pomadă de obraz renumită delătură pistrui, alunele (pete de ficat), sgrăbunţe, mâncărimi şi alte necurăţenii de piele, ba şi creţe, bubuliţe, face faţa albă, delicată, fină şi fragedă.

Preţul: Flacon mare 2 cor., mic 1 cor., **Pudră-Margareta** (în 3 colori) 1 cor. 20 bani, **Săpun-Margareta** 70 bani, **Pastă de dinţi Margareta** 1 cor., **Apă p. obraz Margareta** 1 cor. Prin postă cu rambursă sau după trimiterea înainte a sumei expedează

KELEMEN de FÖLDES, farmacist, Arad.

Efect minunat grabnic — şi sigur. —

Scutita prin lege.

Feriţi-vă de imitaţiuni.

Nr. 53 (5—5)

Depozit principal în Lugoj: **I. Huczik & Comp. drog., Ferd. Rieger, Lud. Vértes.**

Tipografia Carol Traunfellner, — Lugoj.